

Rek. 15/2019/välfärd D 2019

Tidigare nummer	A 1803/välfärd
Behandlas i	Utskottet för välfärd i Norden

Utskottet för välfärd i Nordens betänkande över

Nordiskt samarbete mot hedersförtryck (Rek. 15/2019)**Förslag**

Nordiska rådet lägger meddelandet till handlingarna och anser att Rekommendation 15/2019 vad angår Nordiskt samarbete mot hedersförtryck är slutbehandlad för rådets del.

Bakgrund

Rekommendationen har följande formulering:

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna

att fördjupa det nordiska samarbetet inom forskningen, rättsväsendet och myndigheter som arbetar med hederspreventivt arbete.

att identifiera hur de nordiska länderna har arbetat förebyggande för att motverka hedersrelaterat våld och förtryck och dess olika uttrycksformer såsom barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning både i relation till barn och unga likväl som vårdnadshavare.

att identifiera hur de nordiska länderna har arbetat specifikt mot barnäktenskap på de olika nivåerna.

att identifiera hur de nordiska länderna har arbetat mot könsstympning av flickor och kvinnor samt vilka åtgärder som vidtagits för att ge de redan utsatta rätt till vård och stöd.

att utbyta erfarenheter kopplade till rättsväsendets arbete med att utreda "hedersrelaterade brott" med särskilt fokus på barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning.

att identificera hvordan de nordiske lande arbejder med seksuelle minoriteter i forskellige miljøer, hvor æresrelaterede normer ligeledes dikterer og udfordrer det enkeltes menneskes muligheder for at vælge et liv med den partner, de ønsker.

Meddelande från de nordiska regeringarna

Indledningsvis kan det oplyses, at besvarelser fra de nordiske regeringer og Nordisk

Ministerråd aktuelt skal ses i kontekst af den nye vision for Nordisk Ministerråd. I opfølgningen på visionen skal der opstilles handlingsplaner for et grønt, et konkurrencedygtigt og et socialt bæredygtigt Norden. Arbejdet med dette vil ske i dialog med Nordisk Råd og vil lægge hovedlinjerne for prioriteringen af indsatser og budgettet i de kommende år. Konkrete besvarelser af rekommandationer, med angivelse af at et indsatsområde vil blive prioriteret fremadrettet, skal således ses med forbehold for og i kontekst af denne mere overordnede proces.

De nordiske regeringer er enige om, at æresrelaterede overgreb bør bekæmpes og finder i øvrigt, at dette er et område hvor et nordisk samarbejde er relevant og værdifuldt. Et styrket nordisk samarbejde er navnlig relevant inden for integrationssektoren, ligestillingssektoren og justitssektoren i Nordisk Ministerråd.

For så vidt angår integrationssektoren kan det oplyses, at der i juni 2019 blev oprettet et Nordisk Netværk med det formål at udveksle erfaringer om indsatser mod negativ social kontrol, æresrelateret vold, tvangsægteskaber og kvindelig omskæring. Netværket består af repræsentanter fra Sverige, Norge, Island, Finland, Danmark, ligesom repræsentanter fra Nordisk Ministerråd for Integration deltager i netværket som uformelt medlem. Netværket mødes to gange årligt.

Som led i netværkets arbejde med at dele erfaringer og viden om forebyggelse af æresrelateret vold og negativ social kontrol har Nordisk Ministerråd for Integration i efteråret 2019 besluttet at iværksætte en undersøgelse af de nordiske landes indsats på området. Undersøgelsen vil bestå dels af en kortlægning af de nordiske landes strategier, tiltag og metoder, dels af en workshop, der med udgangspunkt i kortlægningen lægger op til en drøftelse af den eksisterende viden på området samt erfaringsudvekslinger mellem de nordiske lande.

For så vidt angår ligestillingssektoren kan det oplyses, at der jævnfør samarbejdsprogrammet for Nordisk Ministerråd for Ligestilling (2019-2022) arbejdes for at udvikle effektive metoder til forebyggelse og bekæmpelse af kønsrelateret vold, herunder tvangsægteskab, omskæring af kvinder og æresrelateret vold og undertrykkelse.

Nordisk Ministerråd for Ligestilling har aktuelt ingen konkrete aktiviteter vedrørende æresrelateret vold og overgreb, men derimod aktiviteter rettet mod andre former for kønsrelateret vold, herunder en undersøgelse af seksuelle krænkelser på arbejdsmarkedet, en kortlægning af internetfora, som opfordrer til seksuelle overgreb og vold mod kvinder samt et seminar til opkvalificering af vestnordiske fagpersoner, som arbejder med vold i nære relationer.

Derudover gennemføres en kortlægning af LGBTI-området i de nordiske lande for at kunne tilrettelægge LGBTI-indsatsen under Nordisk Ministerråd efter mest mulig nordisk nytte. Kortlægningen skal belyse gældende lovgivning og eksisterende indsatser, og i den forbindelse konsulteres desuden LGBTI-civilsamfundsorganisationer i de nordiske lande, herunder også organisationer, som særskilt arbejder med minoritetsmiljøer, hvor æresrelateret undertrykkelse er særligt udbredt.

For så vidt angår samarbejdet om bekæmpelse af æresrelaterede overgreb i justitssektoren kan det oplyses, at politiet i de nordiske lande arbejder uformelt sammen efter behov, hvorved viden og erfaringer deles. Det gælder bl.a. i forhold til udvikling af risikovurderingsværktøjer. Der er endvidere etableret et Nordisk-Baltisk Netværk for Politikvinder (NBNP), som har til formål at forebygge og bekæmpe vold mod kvinder og børn samt at forebygge menneskehandel. Netværket har igennem årene afholdt seminarer og konferencer, hvor forebyggelse af vold mod kvinder og børn, herunder æresrelaterede konflikter og forbrydelser, har haft et særligt fokus.

Rigspolitiet i Danmark vil endvidere som led i det danske formandskab i Nordisk Ministerråd tage initiativ til en erfaringsudveksling mellem de nordiske lande om politiet og anklagemyndighedens arbejde med at efterforske æresrelaterede overgreb med fokus på bl.a. børneægteskab, tvangsægteskab og omskæring af kvinder.

Herudover kan det oplyses, at Nordisk Ministerråd for Lovsamarbejde har bevilget midler til udredningen *"De menneskeretlige rammer for kontakt- og opholdsforbud"* (2019), der havde til formål at udlede, hvilke grænser Den Europæiske Menneskeretlighedskonvention sætter for at pålægge en person kontakt- eller opholdsforbud med henblik på at forebygge chikane eller kriminel adfærd over for en tidligere partner, herunder i relation til æresrelaterede konflikter. Udredningen indeholder tillige en oversigt over reguleringen af kontakt- og opholdsforbud i Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island.

Afslutningsvis kan det oplyses, at de nordiske regeringer vil inddrage de konkrete anbefalinger fra Nordisk Råd i det videre arbejde i Nordisk Ministerråd om forebyggelse og bekæmpelse af æresrelaterede overgreb, herunder overveje, hvilke konkrete initiativer der vil kunne iværksættes med henblik på at styrke det nordiske samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af æresrelaterede overgreb.

De nordiske landes regeringer anser hermed, at rekommandation nr. 15/2019 er opfyldt.

Utskottets synpunkter

Utskottet ser ett stort mervärde i att jobba nordiskt med denna fråga dels för att kunna utbyta erfarenheter med varandra och dels för att de nordiska länderna är långt framme vad gäller jämställdhet, ungdomars rätt att leva med den de vill mm.

Utskottet ser positivt på ordförandeskapslandets svar om att de nordiska regeringarna är eniga om att hedersrelaterat våld bör bekämpas och att det är värdefullt och relevant med nordiskt samarbete i frågan. Det är bra att ett nätverk har bildats med representanter från samtliga nordiska länder där man utbyter erfarenheter om insatser mot negativ social kontroll, hedersrelaterat våld, tvångsäktenskap och kvinnlig omskärelse.

Utskottet konstaterar i svaret att Nordiska ministerrådet för integration, hösten 2019 startade en utredning av de nordiska ländernas insatser på området. Utredningen kommer dels att bestå av en kartläggning av de nordiska ländernas strategier, åtgär-

der och metoder och dels av en workshop som med utgångspunkt av kartläggningen, utbyter erfarenheter och kunskap på området.

Utskottet ser det också positivt att ministerrådet i sitt arbetsprogram för 2019 – 2022 arbetar med att utveckla metoder för förebyggande och bekämpande av könsrelaterat våld såsom tvångsäktenskap, omskärelse av kvinnor samt hedersrelaterat våld och förtryck.

Det är positivt att ministerrådet också genomför en kartläggning av LGBTI-personer i Norden där man ska titta på gällande lagstiftning och existerande insatser.

Välfärdsutskottet konstaterar att det är bra att polisen i de nordiska länderna har ett informellt samarbete, bl a när det gäller verktyg för att göra riskbedömningar. Det har även startats ett Nordiskt-Baltiskt nätverk för politiksvängningar. Syftet med nätverket är att förebygga och bekämpa våld mot kvinnor och barn samt att förebygga människohandel. Polismyndigheterna och Åklagarmyndigheterna i de nordiska länderna utbyter också erfarenheter när det gäller hedersrelaterat våld med fokus på barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning av kvinnor.

Det är positivt att ministerrådet för lagsamarbete har gett pengar till utredningen "De menneskeretlige rammer for kontakt- og opholdsforbud" som har till syfte att ta reda på vilka gränser den europeiska människorättskonventionen har för att en person ska få kontaktförbud eller få sitt uppehållstillstånd indraget. Avsikten är att förebygga förföljelse eller kriminella handlingar mot en tidigare partner.

Det är också bra att Nordiska ministerrådet kommer att fortsätta att arbeta med rekommendationerna i Nordiska rådets medlemsförslag i sitt vidare arbete med förebyggande och bekämpning av hedersrelaterade övergrepp.

Utskottet för välfärd i Norden anser därmed rekommendationen som slutbehandlad för rådets del.

Noden, den 25 maj 2020

Bente Stein Mathisen (H)

Eva Lindh (S)

Høgne Hoydal (T)

Ilmari Nurminen (sd)

Kaisa Juuso (saf)

Kasper Roug (S)

Lise Bech (DF)

Maria Stockhaus (M)

Nils Sjøberg (RV)

Outi Alanko-Kahiluoto (gröna)

Per-Arne Håkansson (S)

Solveig Horne (FrP)

Solveig Sundbø Abrahamsen (H)